

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
zujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za **avstro-
ogerske dežele:**
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za **vse druge de-
žele i. Ameriko** K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inserate)** se
plačuje od čveterostopne
petit vrste po 12 h, za
večkrat natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 151.

Telefonska številka 65.

Celje, v sredo, dne 7. julija 1909.

Cekovni račun 48.817.

Leto I.

Zveza slovenskih indu- strijalcev.

V št. 147. od 2. julija 1909 po-
roča „Slov. Narod“ kot prvo dnevno
vest, da je pisal brnski „Hlas Naroda“
dne 1. julija 1909 sledeče: „Kos ogrom-
nega slovanskega škandala so nam na
radost Nemcev napravili bratje Slo-
venci. Zgodilo se je pa to-le: Dunajski
odbor industrijalcev, obrtnikov in tr-
govcev, ki se zelo trudi za to, da bi
bil trgovsko-politični pooblastilni zakon
odobren od zbornice, se je obrnil na
razne industrijalne, trgovske in obrtne
korporacije v Avstriji z dopisi, pisa-
nimi v jeziku dotičnih korporacij s
prošnjo, da bi se izrekla za parlamen-
tarno rešitev trgovsko-politične p. ed-
loge. Omenjeni zbor se je obrnil tudi
na slovenski zbor industrijalcev in
obrnitnikov, na ljubljansko centralno
organizacijo, in ker omenjena dunajska
korespondencija ni imela nikogar, da
bi znal slovensko, je poslala slovenski
organizaciji češki dopis. Ta češki dopis
pa je bil dunajskemu odboru vrnjen z
opombo, da tam — v Ljubljani —
češčine nihče ne razume, da naj se
pošlje nemški dopis.“

„Slovenski Narod“ ugotavlja kot
resnico, da naznačenega dogodka ni
zakrivila „Slovenska organizacija in-
dustrijalcev“, ker take organizacije
sploh ni, ampak podružnica nemškega
„Bund der Industriellen“ pod načel-
stvom Nemca Gassnerja in patronanco
dr. Ambroschitscha.

Navedel sem te vrstice iz Slov.
Naroda, ker so za naše razmere zelo
značilne. Na slovenskih tleh imajo pač
Nemci svojo centralo na Kranjskem
naseljenih industrijalcev, Slovenci pa
take organizacije nimajo! Dalje:
nemški industrijalci se drznejše igno-
rirati slovenski jezik ter o njem reči,
da ga ne razumejo, vlečejo pa zaslužek
od slovenskih in slovanskih konsumen-
tov ter živijo od dela slovenskih de-
lavcev. V tretje: na Dunaju so indu-
strijski krogi uverjeni, da obstoji slo-
venska industrija na slovenskih tleh
in da ima naravno tudi svoje gospo-
darsko-politično zastopstvo — s slo-
venskim poslovnim jezikom — pridejo
pa do razočaranja, da se Slovenci tako
daleč sploh še niso povzpeli.

Res je — zadnji čas je že, da
pridemo iz lamentacij in teoretičnih
študij o slovenski industriji do prak-
tičnega dela.

Imamo na slovenskih tleh sloven-
sko industrijo. To danes lahko odkrito
in kot resnično trdim ter se me bode
odvezalo od dokaza. Kajti znano je
vsem, ki so le nekoliko več sveta vi-
deli, in ne samo svoje rojstne vasi, da
je pri nas na Slovenskem zelo razvita
mlinska industrija, da imamo lepo se
razvijajočo lesno, kamnoseško, opekar-
narsko industrijo in da imamo tudi v
drugih industrijah nekaj zastopnikov.
Naši ljudje, ki imajo kapital, se indu-
strijskih podjetij več ne boje in v tem
oziru bo vedno boljše, čem bolj se slo-
vensko gospodarstvo vobče utrdi, čem

več dobimo lastnih izvežbanih in iz-
učenih industrijskih pomožnih moči.
čem lepše bo urejen naš trgovski in
industrijski kredit. Gotovo kaže te po
slovenski zemlji raztresene industrije
zbrati v posebne korporacije.

Eden sam se čuti osamljenega,
mnogokrat si ne vé pomoči in sveta.
Čuti se osamljenega v pričlo mnogih
konkurenčnih nemških podjetij, osam-
ljenega tem bolj, ker z malo izjemami
naši industrijalci z velikim lastnim
kapitalom niso oskrbljeni — kar seve
večinoma tudi nemški niso — ter so
naravno navezani na kredit. Tej osam-
ljenosti treba napraviti konec z zdru-
ženjem vseh slovenskih indu-
strijalcev v eno edino zvezo ali
društvo slovenskih industrijalcev. Naši
industrijalci se morajo med-
sebojno spoznavati.

Naši industrijalci pa si imajo go-
tovo tudi kaj povedati. In to ne samo
osebnih prijaznostij, ampak resnih
gospodarskih in gospodarsko-
političnih stvari. Slovenski indu-
strijalci imajo sicer onoiste gospo-
darsko-politične težnje kakor nemški,
ker morajo obratovati pod enakimi ali
vsaj sličnimi gospodarskimi odnošaji.
Zakonodaja in državna gospodarska
politika mora njih ravno tako brigati
kakor briga tujerodne industrijalce.
Akoravno imajo industrijalci tozadevno
neko zaslombo v trgovskih in obrtnih
zbornicah in v državnih političnih orga-
nizacijah vseh avstrijskih industrijalcev,
vendar že okolnost, da imajo vse druge
narodnosti avstrijske svoje organizacije
industrijalcev in da morejo sloven-
ski industrijalci svoje interese bolje
varovati v slovenskem društvu,
opravičuje zahtevo po lastni slovenski
organizaciji slov. industrijalcev.

Polje razvoja slovenske industrije
je v kljub uvodoma konstatiranemu dej-
stvu, da imamo nekaj svoje industrije,
zelo slabo obdelano in bode
treba še marsikaj in mnogo
popraviti in storiti. Naš cilj
mora biti: slovenska indu-
strija v vseh panogah na slo-
venskih tleh. Ta cilj moramo
doseči, ker le s tem utrdimo
gospodarstvo na slovenskih
tleh ter pospešimo in podkre-
pimo naš gospodarski napre-
dek. Kjer tujec lahko izhaja, tam mora
priden in izvežban domačin še boljše
izhajati.

Za dosego tega cilja pa treba
smotrenega dela, katerega si
morem le predstavljati na podlagi or-
ganizacije slovenske industrije. Kajti
taka organizacija bi si v varstvo svojih
koristij ustanovila in morala ustanoviti
lastno pisarno, katere naloga bi bila
zasledovati vsa gospodarsko-politična
vprašanja v naši državi in izven nje,
katere naloga bi pa tudi bila, zasle-
dovati s posebno vnemo razvoj indu-
strije v slovanskih delih avstrijske dr-
žave ter gojiti s slovanskimi industrij-
skimi korporacijami posebne prijateljske
stike. Naloga te pisarne, na katere
čelu bi moral stati praktično in teo-
retično visoko izobražen in organiza-

torično zelo spreten tajnik, morala bi
dalje biti ta, proučevati stanje slo-
venske industrije in industrije na slo-
venskih tleh sploh, premišljevat, kake
panoge industrije bi se lahko na Slo-
venskem s pridom uvedle in kje, ter
konečno naloga, izdelati projekte ter
za take projekte zainteresirati domači
in drugi slovanski, posebno češki ka-
pital domačih in drugih slovanskih za-
sebnikov in denarnih zavodov. Naloga
te pisarne bi bila, misliti in delovati
na ustanovitev slovenske industrijske
banke. Teh nalog je že z naštetim
dovolj — pridene se lahko še mnogo
drugih.

Nihče ne bode dvomil, da bi se s
tako organizacijo, ki bi se pečala iz-
ključno z industrijskimi vprašanji —
ne dalo za slovensko industrijo in s
tem posredno za našo narodnost iz-
redno mnogo doseči. Podlage za indu-
strije na manjka, tudi ubogi nismo več
tako, kakor smo bili. Zadnji čas je, da
se dela.

S časnikarsko polemiko in z ne-
plodno kritiko o tem vprašanju ne
pridemo do ničesar. Zato bi stavil s
svoje strani praktičen predlog, naj
bi vzeli ustanovitev društva ali zveze
slovanskih industrijalcev v roke go-
spodje uradniki pri ljubljanski trgovski
in obrtniški komori kot privatno tiho
delo s pomočjo nekaterih, za to zadevo
vnetih slovenskih industrijalcev ter
drugih posvetnjakov. Zbrati je imenik
vseh slovenskih industrijalcev na pod-
lagi zaznamkov trgovsko-obrtniških
komor v Gradcu, Celovcu, Ljubljani,
Gorici in Trstu, preštudirati pravila
drugih industrijskih zvez, posebno češke
zveze, prilagoditi najboljše iz teh pravil
slovenskim razmeram ter društvo
ustanoviti, pa društvo, ki bo
imelo lastno pisarno s pla-
čanim uradništvom, ker je
sicer vsako delo zastoj. Trud
se bo gotovo izplačal, sicer ne s cekini,
pač pa z zavestjo, da se je storilo
dobro, narodu koristno delo.

Dr. A. Božič.

Politična kronika.

a Zloraba cesarjevih besed. „Salz-
burger Volksblatt“ in za njim vsi
nemški listi brez izjeme so poročali,
da je cesar pri otvoritvi turske želez-
nice v razgovoru s poslancem Stein-
wenderjem dejal, da kar se zdaj v par-
lamentu godi, je v resnici sramota.
S posl. Stölzom je govoril tudi v par-
lamentarnem položaju. Stölzel je izrazil
upanje, da bode morda vendar parla-
mentarno delo zopet omogočeno, na
kar je baje cesar odgovoril, da bi to
bilo tudi najbolje. Nemški listi in
stranke večine te besede nad mero iz-
koriščajo ne samo proti obstrukcijo-
nistom ampak proti Čehom in Jugo-
slovanom sploh ter kujejo iz tega na
nespodoben, nepripusten in nepošten
način politični kapital iz slučajnih
opazk vladarjevih o političnem polo-
žaju. Posl. Šusteršič se je, kakor listi
poročajo, do sedaj samo v privatnih
pogovorih v kuluarjih poslanske zbor-

nice zavaroval proti takemu izkorišča-
nju vladarjevega mnenja, proti kate-
rem se ne more polemizirati ter je
izrekel obžalovanje nad tem, da se je
osebo vladarja zapelo v cerklju dne
5. t. m. v strankarski boj. Dr. Šuster-
šič je dejal tudi, da je taktika nje-
gove stranke vsaj toliko opravičena,
kakor je bila opravičena taktika vlade
dne 4. junija, s katero si je hotela
priboriti večino za agrarno banko za
Bosno in Hercegovino. Dostavil je še,
da cesar pač ni dobro poučen.

a Položaj. Nade na sklenitev miru
med vlado in obstrukcijo so zelo majhne
in menda tudi čedalje manjše. Poga-
janja se sicer nadaljujejo, toda nikdo
se ne nadja doseči ugodni uspeh. Polj-
ska Ljudska stranka je baje priprav-
ljena pridružiti se k opoziciji, Rusini
so oficijelno vstopili v Slovansko jed-
noto ter so tudi že napovedali celo
vrsto nujnih predlogov, tako da je
položaj prav znatno poslabšan. Vladne
stranke so vsled tega zelo zlovoljne
ter očitajo obstrukcionistom, da so
sklenili med seboj sindikat, da bi iz
vlade izžmeli kolikor mogoče koristi
in koncesij. Iz ust vsakega drugega bi
tako očitane imelo še kaj veljave,
toda iz ust nemških vladnih strank,
katere so to politično barantijo vpe-
ljale v naše parlamentarno življenje,
je to naravnost smešno. Nade na spo-
razumljenje so zelo majhne, baš na-
sprotno v poslanskih krogih so pri-
pravljeni na to, da bode vlada že
danes ali jutri zasedanje zaključila.

a Seja dne 6. t. m. Nadaljuje se
debata o Metelkovem nujnem predlogu
o čeških manjšinskih šolah. Poslanec
Grafenauer nadaljuje svoj govor, za
njim je govoril še češki obstrukcionist
Hubka. V večerni seji so bile izvršene
volitve v delegacije. Izvoljeni so bili
za Štajersko: dr. Ploj in nemški kler.
Schoiswohl, za Koroško: Dobernig, za
Kranjsko: dr. Šusteršič, za Istro: dr.
Laginja, za Gorico: dr. Bugatto, za
Trst: Pittoni (soc. dem.), za Dalmacijo:
dr. Baljak (Srb).

a Pogajanja med Italijani in Jugo-
slovani. Dr. Šusteršič je oficijelno od-
govoril dr. Conciju: Narodna Zveza je
v svoji zadnji seji sklenila, pooblastiti
one jugoslovanske poslance, ki so na
ustanovitvi italijanske pravne fakultete
direktno zainteresirani, stopiti z Italijani
v pogajanja ter najti modus vivendi
glede vseh spornih vprašanj med Ita-
lijani in Slovenci na Primorskem. —
Zveza si pridržuje po izvršenih poga-
janjih storiti svoj sklep. To izjavo
smatrajo vladne stranke in baje tudi
Italijani za odklonitev vseh nadaljnih
pogajanj. Italijanom gre za to, da bi
se čim prej rešilo vprašanje o italijanski
pravni fakulteti — dr. Šusteršič jim
pa ponuja, pogajanja o vseh spornih
vprašanjih med Slovenci in Italijani
na Primorskem. Pot do sporazumljenja
je torej dolga in očitvidno ne pridemo
v tem zasedanju do cilja.

a Ogrska kriza. Danes je dr. We-
kerle na Dunaju, kjer ga je cesar
sprejel v avdijenco. V današnji avdi-
jenci bo ves kabinet na novo imeno-

Heideck (blizu Spalta) 2. jul. 1909. Rastlina je sicer dobro razvita, vendar trpi vsled neugodnega vremena; loteva se je tudi črna rosa.

Au (Hallertau) 2. jul. 1909. Pet dni zaporedoma imamo mokro — mrzlo vreme, katero ne pospešuje rasti hmelja. Tistoga hmelja, kateri je zrastel do vrha žic, se je lotila črna rosa — pa tudi uši je povsodi zadosti. Mnogo pa je nasadov, v katerih rastlina ne bode zrastla do vrha žic in pričakujemo le polovico lanskega pridelka.

Hagenau (Alzacija) 2. julija 1909. O stanju hmeljskih nasadov v tukajšnji okolici se ne more kaj ugodnega poročati. Po dolgi suši nastalo je sedaj deževje, katero povzročuje mrzlo, neprijetno vreme, sosebno pa mrzle noči; vrhu tega pa nadlegujejo hmeljsko rastlino še mnogobrojne uši.

Zatec, 2. julija 1909. Hmeljska rastlina se v našem obširnem okolišu sedaj razvija hitro in je videti čvrsta in lepa. Da-si imamo tudi mrzle noči in da-si so naši hmeljniki tudi ušivi, lahko trdimo, da je stanje vobče takšno, kakoršno je bilo v minolem letu. (!) Kupčija na hmeljskem trgu je postala zopet bolj mirna, vendar cene niso padle.

Pfister in Würstl.

Skupitz (žateško okrožje) dne 1. julija 1909. Dobili smo zaželjeni dež v izdatni množini, kateri se bode najboljše prilagel še zdravim nasadom. Noči so vedno še mrzle in vsako jutro je obilo rose.

„Allg. Brauer- u. Hopfenzeitung“.
Norimberk.

Tržne cene.

6. julija.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za september 31'50 za december 30'75, za marc 30'50, za maj 30'50. Tendence mirna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 23'80, nova kampanja K 22'70. Tendence mirna. — Vremé: lepo.

Budimpešta, 6. julija. Pšenica za oktober K 13'61, pšenica za april K 13'94, rž za oktober K 9'98, oves za oktober K 7'72, kornuza za julij K 7'83 kornuza za avgust K 7'96, ogrščica za avgust K 14'35. Pšenice se malo ponuja. Kupčija je majhna, tendence boljše. Pšenica za efektiv in drugo se vzdržalo. Vreme lepo.

Budimpešta, 6. julija. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 142 do 143 vin., mlade, srednje 143 do 144 vin., mlade, lahke — do — vin.; zaloga 30.725 komadov.

Svinjska mast v Budimpešti: 156.—, namizna slanina 144.—.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 6. julija:

Promet se mirno vzdržal pri skoro nespremenjenih cenah. Pšenica in rž sta prekoračila včerajšnje končne notacije za 20 vin., oves in kornuza sta pridobila v kurzu po 8 vin.

Nov avtomobil

2 meseca rabljen, se proda. —
Cena 2.500 K. Oglasi pod šifro:
„Avto 2.500“, poštno ležeče,
Ljubljana. 323 3-1

Pozor trgovci!

Dobro idoča trgovina z mešananim blagom se odda takoj v najem. — Potrebni kapital 50.000 kron. Slovenci imajo prednost. Vse natančneje se izve pri **Jožef Berlisgu** v Rogatcu. 319 3-2

Dobro idočo

gostilno

prevzamem takoj v najem ali kasneje. — Ponudbe naj se pošiljajo na naslov

A. Beker, Zagreb

810 Preradovičeva ul. 3. 8-7

Vajenca

za trgovino z mešananim blagom in deželnimi pridelki, s potrebno šolsko izobrazbo, sprejmeta

Norb. Zanier & sin

324 Sv. Peter v Sav. dolini. 3-1

R. Diehl

žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovca brinovca, vinskega žganja in domačega konjaka.

25 2-53

Meblovana soba

na ulico, posebni vhod, pripravna za letovišcarje ali za stalnega gospoda se odda takoj event. tudi s hrano. — Izve se v Celju, Dolgopolje št. 3 ali pa pri upravnistvu „Nar. Dnevnika“.

Gostilna

se odda v najem. — Ponudbe je nasloviti na **oskrbnistvo graščine Novi Klošter** pošta Sv. Peter v Savinski dolini.

322 3-1

Steckenpferd- 101 40-18

lilijno mlečno milo

najmileje kožno milo kakor tudi proti solničnim pegam!

— Dobiva se povsod! —

Najboljši

portland-cement

po zelo nizki ceni, kakor tudi vse druge stavbinske potrebščine priporoča - -

trgovina z železnino „Merkur“, P. Majdič, Celje.

Poštne hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

Urادuje se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure dopoldne.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po **pet od sto (5%)**

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem, tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih.

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

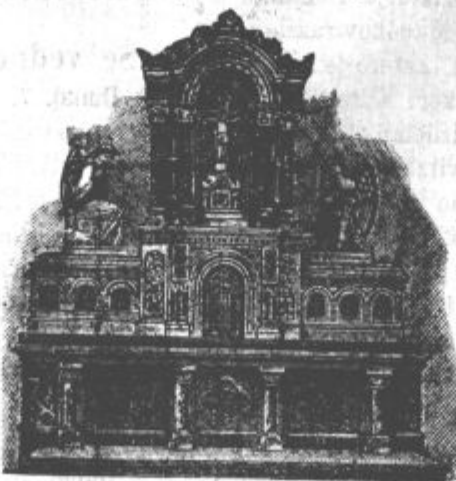
Brzojavi: „Kamnoseška industrijska družba Celje“.

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnimi obratom.

Izvrševanje vseh stavbenih deli kakor stopnic, fasad, podbojev, pomolov, nastavkov itd. iz različnih kamenov in cementsa.

Specijalna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd.

Brušenje, puliranje in struganje kamena s stroji.

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijentov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakev).

Tiskovanje cerkva, dvoran in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom.

Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah. Popravljanje spomenikov, ude-lavanje napisov v iste.